

Ceny energie

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. septembra 2008 o získaní kontroly nad cenami energie

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje uznesenie z 29. septembra 2005 o závislosti na ropе¹ a na svoje uznesenie z 19. júna 2008 o kríze v sektore rybolovu ako dôsledku zvyšovania cien pohonných hmôt²,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 13. júna 2008 s názvom Pred výzvou vyšších cien ropy (KOM(2008)0384),
 - so zreteľom na závery predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady z 19. a 20. júna 2008,
 - so zreteľom na dohodu z neformálneho zasadnutia Rady ECOFIN z 12. a 13. septembra 2008 v Nice,
 - so zreteľom na článok 108 ods. 5 rokovacieho poriadku,
- A. keďže ceny ropy dosiahli v lete v reálnych hodnotách svoje historické maximum, ceny ostatných energetických produktov sa takisto zvýšili a spotrebiteľské ceny palív zodpovedajú vývoju ceny surovej ropy; keďže slabý americký dolár prispel k tlaku na ceny ropy,
- B. keďže odhady naznačujú, že v strednodobom až dlhodobom časovom horizonte môžu ceny ropy zostať na vysokej úrovni, čo bude mať nepriaznivý vplyv na infláciu a rast hospodárstva EÚ,
- C. keďže vyššie cenové hladiny energií oslabujú kúpyschopnosť občanov EÚ, pričom nepriaznivý vplyv pocítia v najväčšej miere domácnosti s najnižším príjmom a energeticky náročné priemyselné odvetvia,
- D. keďže náhle zvýšenie cien energií ovplyvňuje kombinácia komplexného súboru faktorov: štrukturálna zmena dodávok ropy a dopytu po nej, znižujúci sa počet a veľkosť nových ložísk ropy; obmedzené rozširovanie ropnej výroby, geopolitické činitele, menej investícií do technologického pokroku, vyššie investičné náklady, nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily v hlavných produkujúcich krajinách, obmedzené rozširovanie produkcie ropy, geopolitické faktory; nižšie investície do vývoja technológií, vyššie investičné náklady, a nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily v krajinách, ktoré sú hlavnými producentmi ropy; keďže niektoré krajiny produkujúce ropu majú tendenciu využívať svoje prírodné zdroje na politické účely,
- E. keďže zvýšená transparentnosť, spoľahlivosť a častejšie uverejňovanie údajov o komerčných zásobách ropy sú dôležité pre účinné fungovanie ropných trhov,

¹ Ú. v. EÚ C 227 E, 21.9.2006, s. 580.

² Prijaté texty, P6_TA(2008)0308.

- F. keďže súčasná finančná kríza núti investorov hľadať alternatívne možnosti investovania a prispieva k zvýšenej krátkodobej cenovej nestabilite,
- G. keďže hospodárstvo EÚ je stále výrazne závislé od dovážanej ropy a jej prípadné nové ložiská sa nachádzajú väčšinou v neobvyklých lokalitách, v dôsledku čoho sú investičné náklady na ich rozvoj vyššie,
- H. keďže spoločná európska zahraničná politika v oblasti energie založená na solidarite a diverzifikácii a podpore by vytvorila súčinnosť zaručujúcu bezpečnosť dodávok pre EÚ a zvýšila silu EÚ, jej schopnosť konať v otázkach zahraničnej politiky, ako aj jej dôveryhodnosť ako svetového činiteľa,
1. zdôrazňuje, že pokiaľ nedôjde ku globálnemu koordinovanému posunu v energetickej politike a v spotrebe, dopyt po energiách bude v nasledujúcich desaťročiach naďalej rásť; vyjadruje znepokojenie nad zvyšovaním cien energií, najmä vzhľadom na ich nepriaznivý vplyv na svetové hospodárstvo a spotrebiteľov, čo zabraňuje aj dosiahnutiu cieľov lisabonskej stratégie;
 2. zdôrazňuje potrebu prijať opatrenia, ktoré umožnia, aby si hospodárstvo EÚ udržalo konkurencieschopnosť a prispôbilo sa novým podmienkam v súvislosti s cenou energie;
 3. požaduje prijať vážny politický záväzok na vykonanie konkrétnych opatrení zameraných na zníženie dopytu po energii, na podporu obnoviteľných energií a energetickej účinnosti, na presadzovanie diverzifikácie dodávok energie a zníženie závislosti na dovážaných fosílnych palivách; domnieva sa, že táto zmena je najvhodnejšou reakciou na zvýšené ceny energie, pre posilnenie stability na energetických trhoch, zabezpečenie dlhodobých výhod pre spotrebiteľov, pokiaľ ide o výdavky, ako aj pre splnenie cieľov Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy a jeho súvisiaceho Kjótskeho protokolu; súhlasí s tým, že na tieto strategické opatrenia musia nevyhnutne nadviazať zodpovedajúce finančné zdroje v oblasti výskumu a vývoja;
 4. domnieva sa, že členské štáty by mali prijať krátkodobé a ciele opatrenia, aby sa zmiernil nepriaznivý dosah na najchudobnejšie domácnosti; zdôrazňuje však skutočnosť, že by sa malo vyhnúť opatreniam spôsobujúcim väčšiu infláciu, keďže môžu byť na škodu trvalej udržateľnosti verejných financií a môžu ich neutralizovať vyššie ceny ropy;
 5. pripomína svoju pozíciu v prvom čítaní z 18. júna 2008 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/54/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou¹ a z 9. júla 2008 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/55/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom²; domnieva sa, že Komisia by mala predložiť oznámenie o riešení energetickej chudoby v EÚ; vyzýva členské štáty, aby prijali vnútroštátne vymedzenia pojmu energetická chudoba a vypracovali národné akčné plány na odstránenie energetickej chudoby; vyzýva Komisiu, aby monitorovala a koordinovala údaje, ktoré poskytnú členské štáty, a zabezpečila, že sa budú dodržiavať povinnosti súvisiace so zabezpečovaním univerzálnych a verejných služieb;
 6. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že navrhovaná Energetická charta spotrebiteľov jasne

¹ Prijaté texty, P6_TA(2008)0294.

² Prijaté texty, P6_TA(2008)0347.

stanoví ich práva; vyzýva národné regulačné orgány, aby využívali udelené právomoci s cieľom pomôcť spotrebiteľom;

7. berie na vedomie zníženie ceny surovej ropy na 100 USD za barel počas posledných týždňov, čím sa narušila tendencia trvalého rastu cien ropy; s obavami však konštatuje, že spotrebiteľia aj naďalej platia vysoké ceny energií, ktoré nie vždy plne zohľadňujú výkyvy v cenách surovej ropy smerom nadol; vyzýva Komisiu, aby monitorovala vývoj cien, najmä so zreteľom na to, aký vplyv má ich zvyšovanie alebo znižovanie na spotrebiteľov;
8. vyzýva Komisiu, aby zaručila súlad s pravidlami EÚ v oblasti hospodárskej súťaže, s osobitným zameraním na preskúmanie postupov narúšajúcich hospodársku súťaž a boj proti nim v odvetviach plynárenstva, elektrickej energie, spracovania ropy a distribúcie na miesta spotreby;
9. vyzýva Komisiu, aby preskúmala súvislosť medzi cenami ropy a zemného plynu v dlhodobých zmluvách o zemnom plyne a aby zareagovala vypracovaním primeranej politiky;
10. vyzýva ECOFIN, aby zaviedol zníženie DPH na tovary a služby znižujúce spotrebu energie;
11. podporuje opatrenia, ktoré napomáhajú procesu prispôsobovania energeticky náročných priemyselných odvetví a služieb, aby boli energeticky účinnejšie; žiada však Komisiu, aby monitorovala vplyv takýchto opatrení a podnikla náležité kroky v prípade narušenia hospodárskej súťaže;
12. opätovne zdôrazňuje, že obnoviteľné zdroje energie spolu s opatreniami zameranými na šetrenie energie vrátane impulzov na zvýšenie energetickej účinnosti domácností znižujú závislosť Európy od dovozu energie, a tým redukujú politické a hospodárske riziká spojené s týmto dovozom;
13. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že úspora energie, energetickej účinnosti a obnoviteľné zdroje energie sa stanú prioritami pri tvorbe budúcej energetickej politiky EÚ, najmä v rámci pripravovanej druhej strategickej revízie v oblasti energetiky;
14. domnieva sa, že Európska investičná banka by mala zohrávať významnejšiu úlohu pri poskytovaní finančných prostriedkov na projekty v oblasti energetickej účinnosti, obnoviteľných zdrojov energie a výskumu a vývoja, najmä so zameraním na malé a stredné podniky;
15. berie na vedomie nárast daňových príjmov z oblasti energetiky v niektorých členských štátoch, ktorý súvisí s posledným zvýšením cien ropy; zdôrazňuje význam primeraných daňových politík ako prostriedku znižovania závislosti od fosílnych palív, riešenia problému zmeny klímy a vytvárania podnetov na investície do energetickej účinnosti, obnoviteľných zdrojov energie a výrobkov priaznivých pre životné prostredie;
16. vyzýva Komisiu, aby predložila návrh na preskúmanie smernice Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva pre zdaňovanie

energetických výrobkov a elektriny¹ (tzv. smernica o energetickej dani), pričom by dôkladne preskúmala vplyv, ktorý by takéto daňové opatrenia mohli mať na infláciu, nové investície a prechod k nízkouhlíkovému a energeticky účinnému hospodárstvu v EÚ;

17. zdôrazňuje dôležitosť zvýšenej transparentnosti a spoľahlivosti údajov o ropných trhoch a komerčných zásobách ropy; považuje za dôležité zlepšiť poznatky o vývoji cien ropných produktov; vyzýva na včasné preskúmanie právnych predpisov Spoločenstva o núdzových zásobách ropy;
18. zdôrazňuje, že EÚ by mala vystupovať jednotne, pokiaľ ide o energetickú politiku; pripomína význam spoločnej energetickej politiky EÚ a jej záväzok presadzovať európsku susedskú politiku; v tomto ohľade vyjadruje presvedčenie, že EÚ by sa mala ujať vedenia v rámci dialógu o energii s kľúčovými krajinami, ktoré dodávajú ropu a zemný plyn; víta myšlienku stretnutia na najvyššej úrovni medzi krajinami odoberajúcimi ropu a zemný plyn a krajinami produkujúcimi tieto suroviny, ktorého cieľom bude väčšia stabilita cien, väčšia predpovedateľnosť zásob a platby za nákup v eurách;
19. povzbudzuje spoločnosti v EÚ, aby boli iniciatívnejšie, pokiaľ ide o ďalšie investície, a ujali sa vedenia v súvislosti s novým technologickým know-how a technickými riešeniami, aby boli i naďalej kľúčovým partnerom krajín, ktoré sú hlavnými producentmi ropy; poznamenáva, že investície sú osobitne potrebné na vývoj rafinérskych a výskumných možností s cieľom vyrovnáť sa s rastúcim dopytom;
20. konštatuje, že by sa mala zlepšiť sociálna zodpovednosť podnikov v prípade hlavných energetických spoločností, aby viac súkromných investícií do energetického priemyslu smerovalo do programov úspory energie a alternatívnych energetických technológií vrátane súvisiaceho výskumu a vývoja;
21. vyzýva členské štáty, aby koordinovali politické zásahy pri riešení otázky stúpajúcich cien energií; vyzýva Komisiu, aby predložila analýzu na základe politických opatrení členských štátov týkajúcich sa najlepších postupov v reakcii na výzvy, ktoré prinášajú vysoké ceny energií;
22. žiada Radu, aby čo najrýchlejšie dosiahla dohodu o ďalších kľúčových postupoch, aby sa vytvoril úplne liberalizovaný vnútorný trh s energiou, pretože sa tak prispeje k zníženiu zraniteľnosti EÚ v dôsledku cien energie a posilní sa bezpečnosť dodávok; v súvislosti s tým opätovne potvrdzuje, že dôrazne podporuje dokončenie vnútorného trhu s energiou v EÚ;
23. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

¹ Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51.